EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Paisatge | Ignasi Cebrian | Actualitzat el 17/11/2020 a les 11:09

Sobre els rius i rieres a l'estiu (i la resta de l'any)

L'aigua cau en forma de neu, gel o d'aigua i llisca per les superfícies amb més pendent. Flocs, calamarsa i gotes cauen disperses i es reuneixen amb d'altres a les torrenteres, als rierols i als rius.

El riu Cardener a prop del pont del Congost.

S'aventuren a viatges no imaginables, per la superfície o amagades entre els intersticis de la sorra; altres discorren per indústries, explotacions agrícoles i ciutats, i, barrejades amb d'altres substàncies, tòxiques, o no, per als éssers vius i, per tant, per a l'home, alteren els ecosistemes fluvials i marins.

Un curs d'aigua: un riu, un torrent, una riera, un rierol deixa de ser-ne si no porta aigua. Si porta altres substàncies, deixa de ser riu per esdevenir claveguera a cel obert. Els nostres són un clar reflex del poc respecte que tenim a la naturalesa. Estètica i ètica sempre van lligades. Els rius deixen de ser rius la major part de l'any, però a l'estiu, el problema creix, perquè plou menys.

La majoria de cursos fluvials del Bages han "viscut" i mort al costat de les poblacions humanes des de temps pretèrits. Han estat sotmesos a multitud d'usos, buidats, contaminats, maltractats... I, malgrat tot, continuem anomenant-los rius. Riu: «Corrent natural d'aigua més o menys continu, de cabal que pot ser més o menys variable, que drena una conca vessant d'una extensió almenys de dimensions comarcals». Molts, però, no en són gaire, de naturals. Han estat totalment antropitzats, en alguns trams han deixat d'existir, no hi ha corrent natural d'aigua. Altres no drenen només una conca. Ves a saber on va a parar l'aigua que se n'extreu. I pel que fa les dimensions, si ens atenem a la seva continuïtat, no arriben gairebé a superar les dimensions d'una comarca.

La gestió de les aigües a Catalunya massa sovint sembla que no hagi millorat amb el temps. Continuem tenint paisatges fluvials desendreçats per una gestió pobre i permissiva i per la picaresca de propietaris que fan extraccions d'aigua en llocs on n'hi ha poca. Ja ho deia, fa temps, el cantautor Joan Manuel Serrat: «Pare, digueu-me què li han fet al riu que ja no canta./Rellisca com un barb mort sota un pam d'escuma blanca/ Pare, el riu ja no és el riu./ Pare, el riu ja no és el riu...». Una cançó del 1973. Han passat els anys i seguim gairebé igual en molts aspectes.